

125 éves a KöMaL 2.*

A második újrakezdés (1947-től)

1947 novemberével indult el a lap új sorozata Soós Paula és Surányi János szerkesztésében. Ekkor már több kísérletezés történt a lap felélesztésére, erről Surányi János számolt be „Emlékeimből” c. cikkében [2].

Az új sorozat is megtartotta elődjének hagyományait. Fő céljának tekintette, hogy változatos, szellemes feladatokon keresztül fejlessze a matematika iránt érdeklődő diákság logikai és feladatmegoldó képességét, szélesítse látókörét. A legjobbakon kívül a közepes tanulókat kívánta felszabadítani a matematika iránt érzett babonás tiszteletértől és bátortalanságtól. Az iskolából jól ismert dolgok tanulságos beállításával, érdekes fejtörőkön és feladatsorokon keresztül szeretne volna elvezetni az olvasókat a matematika eddig ismeretlen területeire. A lap népszerűsége semmit se csökkent. A feladatmegoldásokban elért eredményekért való versengés lelkesítette a diákokat, és ha nem is személyesen, de a lapon keresztül megismerték egymást. 1950-től az éves pontverseny hivatalos értékelésére is sor került. A legjobb eredményt elért diákok könyv- vagy pénzjutalmat, a többi eredményes megoldó dicséret oklevelet kapott, a legszorgalmasabbak arcképe is megjelent. Közben persze változások is voltak. A legfontosabb változás az, hogy az Eötvös Loránd Fizikai Társulat kezdeményezésére 1959 szeptemberétől ismét bővült a lap fizika résszel. A fizika rovat szerkesztői Bodó Zalán és Kunfalvi Rezső voltak, majd Szőkefalvi-Nagy Ágnes, Lugosi Erzsébet, Gajzágó Éva, és 1991-től Gnädig Péter. A rovat a matematika részhez hasonlóan feladatokat tartalmaz, és a megoldók részére meghirdeti az éves pontversenyt. A 80-as évek végéig pályázati kiírások is szerepeltek a lapban, ezekkel a tanulókat kísérletezésre és mérések elvégzésére serkentik. Az 1976–77-es tanévtől kezdve szerepelnek a pontversenyben mérési feladatok. A fizika újabb eredményeiről cikkekben számol be. Megindul a Kérdezz – felelek cikksorozat, amely a diákok által felvetett fizikai problémákra kíván válaszolni. A cikkek írói közt olyan kiváló fizikusok szerepelnek, mint Vermes Miklós.

A lap munkatársai vidéken ankétokat, tanulódelutánokat szerveztek. Előadó körutakon igyekeztek a lap munkáját népszerűsíteni. Munkájuk eredményeként rohamosan nőtt a feladatmegoldók száma. Később megalakult az Ifjúsági Fizikai Kör is.

A lap megoldói közül többen értek el kiemelkedő eredményt fizikából az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen, az 1967-ben először megrendezett Nemzetközi Fizikai Diákolimpián, amelyen azóta is sikeresen szerepelnek a magyar diákok. A lapban megjelent fizika feladatok megoldása jó előkészületet jelent az egyetemi felvételi vizsgákhoz is. Többen a lapban megoldott feladatokon keresztül ismerték és szerették meg a fizikát, és választották a fizikusi hivatást.

*Az itt megjelent cikk lényegében az 1993. évi decemberi számban megjelent írás ismételése.

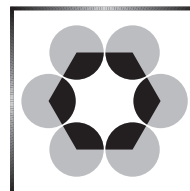
Változtak a szerkesztők, a szerkesztőbizottság vezetője, a főszerkesztő, a bizottsági tagok. Némiképp a tartalom is változott. A szokásos gyakorlat és feladat rovatokon kívül voltak más típusú problémák is: a jobbaknak „pontversenyek kívüli problémák” „nehezebb feladatok”, a könnyebb feladatok „C kategória” megjelöléssel. Több cikket közöltünk, mint azelőtt. Volt „Oktató” rovatunk *Tusnád Gábor* és „Kedvenc problémáim” *Csirmaz László* szerkesztőbizottsági vezetőik ötlete alapján. A 80-as években indult Számítástechnikai Rovat *Ada-Winter Péter* kezdeményezésére, melynek irányítója *Appel György*, illetve *Székely Jenő* volt.

A lap ezen új sorozata folytatódik napjainkban is hála az elődöknek, akik gigondolták, megszervezték, elindították és ránk örökül hagyták.

Ajánlott olvasmányok

- [1] Kántor Sándorné: A 125 éves KöMaL-ról, *Érintő* (2018. december), <http://ematlap.hu/index.php/tudomany-tortenet-2018-12/802-a-125-eves-komal-rol>.
 [2] Surányi János: Emlékeimből, *KöMaL* (1993. december), 472–474, <http://db.komal.hu/KomalHU/cikk.phtml?id=199363>.

Időrendi táblázat

1894–1914: Középiskolai Matematikai Lapok

<i>Szerkesztők:</i>	Arany Dániel	1894–1896*
	Rácz László	1896–1914
	Antal Márk	1896–1914

(Az első világháború kezdetén a lap anyagi okok miatt megszűnt.)

1925–1939: Középiskolai Mathematikai és Fizikai Lapok

<i>Szerkesztő:</i>	Faragó Andor	1952–1939
<i>Ábrázoló geometria rovatvezetői:</i>	Kresznerics Károly	1925–1932
	Vigassy Lajos	1925–1939

(A második világháború kezdetekor a lap ismét megszűnt.)

1947-től: Középiskolai Matematikai Lapok (Új sorozat)

<i>Szerkesztők:</i>	Surányi János	1947–1948
	Soós Paula	1947–1948
<i>Főszerkesztő:</i>	Surányi János	1949–1959
<i>Felelős szerkesztő:</i>	Neukomm Gyula	1952–1957
	Lukács Ottó	1957–1958

*A számok az időtartamot jelölik.